

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Høringsfrist 1. oktober 2021 – Govlehtimmiemierie golken 1. b. 2021

MANGFOLDIGE TRØNDELAG – VEDLEGG

GELLIELAAKETJE TRÖÖNDELAGE – LISSIETJAALEGH

Regional plan for kulturmiljø 2022-2030

Regijonale soejkesje kultuvrebyrjesidie Trööndelagesne 2022-2030

Forside: Veresspelet, foto: Aud Lien Sellæg, Kultar

Innhold

Innhold	3
Mangfoldige Trøndelag – oversikt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy i Trøndelag	4
Kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy	4
Hvorfor en oversikt?.....	4
Hva innebærer det at et område er med i oversikten?.....	5
Bakgrunn for utvalget.....	5
Temalista: Hva er viktig å ha med fra Trøndelags historie?	6
Oversikt over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy i Trøndelag ..	8
Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap.....	8
Oversikt over tilskuddsordninger	30

Mangfoldige Trøndelag – En oversikt over verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy

Dette vedlegget til *Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022-2030* gir en oversikt over viktige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy fra fylkets historie, fra eldre tid til vår egen tid. Vi har kalt denne oversikten «Mangfoldige Trøndelag». Oversikten begrenser seg til kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy som har regional og nasjonal verdi. I tillegg er noen av internasjonal verdi. Det vil si at områder som har stor betydning lokalt, ikke nødvendigvis er med i denne oversikten.

Alle områdene i oversikten skal få et infoark der området er beskrevet og vist på kart, i løpet av planperioden. Fylkeskommunen og Sametinget utarbeider disse i samarbeid med kommunene og museene.

Kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy

Definisjonen på et kulturmiljø i kulturminneloven er et område hvor flere kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Her har vi oppmerksomheten rettet mot sammenhengen og helheten. I avgrensingen av kulturmiljøet må alle kulturminnene som har betydning for helheten og den bærende fortellingen i kulturmiljøet være med.

Kulturminner kan ha en funksjonell sammenheng, slik som i et fiskevær. Her står båtene, naustene, bryggene, fiskemottaket, fyr og seilingsmerker, rorbuer, boliger og uthus til fiskerne, fiskebonden og væreieren i en sammenheng som til sammen utgjør en helhet, fiskeværet. Hvert enkelt kulturminne trenger ikke å ha så stor verneverdi i seg selv, men kan være en viktig brikke i helheten og dermed ha stor miljøverdi. Kulturmiljøer kan også være steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til og botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster med kulturhistoriske verdier.

Landskap kan defineres på mange måter. Den europeiske landskaps-konvensjonen vektlegger en helhetlig tilnærming: «Landskap betyr et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkning fra og samspill mellom naturlige og/ eller menneskelige faktorer».

I vår plan bruker vi begrepet kulturlandskap fordi vi er særlig opptatt av hvordan menneskene har påvirket, brukt og ferdes i landskapet gjennom historien. I avgrensingen av landskapet er det landskapsrommet, naturen og påvirkningen om styrer valget av avgrensing. Et kulturlandskap er som oftest et større område enn et kulturmiljø.

Graden av menneskets påvirkning på landskapet kan være stor som i et jordbrukslandskap eller nærmest usynlig som i fjellområder med jakt, fiske og sanking.

Fartøyvernet gjelder alle båter, både ved kyst og innland. Med **båter** defineres åpne båter uten dekk (opptil 40 fot), mens **fartøy** er benevnelsen på litt større båter (over 30 fot), med dekk.

Hvorfor en oversikt?

Formålet med oversikten er å synliggjøre verneverdige *kulturmiljøer og kulturlandskap* som forteller viktige deler av Trøndelags historie, og som gir et samla bilde av Trøndelag som trønderne kjenner seg igjen i. Vi har også inkludert *fartøy* som er vernet per mai 2021, og fartøy som er aktuelle for

vernestatus.

Hva innebærer det at et område er med i oversikten?

Oversikten *Mangfoldige Trøndelag* er et kunnskapsgrunnlag som vi skal bruke i planlegging og utvikling i fylket. Den vil bidra til forutsigbarhet i framtidig planlegging fordi regionale kulturmiljøinteresser blir kjent for allmennheten.

Noen av områdene har allerede et juridisk vern. Noen er fredet etter kulturminneloven eller naturmangfoldloven, mens flere andre områder er regulert til bevaring gjennom plan- og bygningsloven. Noen er definert som NB!-områder, som betyr at de har status som *nasjonal interesse i by*.

Nærmere opplysninger om fredete kulturminner og NB!-områder fremgår av den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden, mens vern og gjeldende regulering etter plan- og bygningsloven går fram av kommunenes plandatabase. Eventuelle verneprosesser av kulturmiljø som ikke allerede har noe juridisk vern, vil måtte skje gjennom egne prosesser.

Noen kulturlandskap omfatter til dels store arealer. Det er ikke nødvendigvis alle enkeltminnene innenfor kulturmiljøene som har verneverdi, men det er området som helhet. Verdiene i et område vil fremgå av beskrivelsene som vil komme til å utarbeide for hvert kulturmiljø og kulturlandskap.

En slik regional oversikt synliggjør kulturminneverdiene i kulturmiljøer som vi tar vare på for framtida. Vi må understreke at det også finnes andre verdifulle, lokale kulturminner og kulturmiljøer i kommunene, samt andre fredete kulturminner i kommunene som det også er viktig å ta hensyn til i plan- og byggesaker.

Bakgrunn for utvalget

I forbindelse med planarbeidet i 2019 og 2020 har Trøndelag fylkeskommune fått inn mange forslag til oversikten over nasjonalt og regionalt verneverdige kulturmiljøer, kulturlandskap og fartøy. Som regional kulturminneforvaltning har vi gjort en kulturminnefaglig vurdering av områdene. I vurderingen har vi vektlagt at kulturmiljøet, kulturlandskapet eller fartøyet:

- ⌘ Forteller en vesentlig del av Trøndelags historie og representere et eller flere av temaene i temalista. Vi er særlig oppmerksomme på temaer som er underrepresentert, og tema fellesskapets og demokratiets kulturminner, kystkultur.
- ⌘ Har høy verneverdi basert på etablerte utvalgsriterier i kulturminneforvaltningen: Representativitet/sjeldenhet, alder og autenticitet, kunnskapsverdi opplevelsesverdi og kulturhistorisk verdi, bevaringstilstand, identitetsverdi/symbolverdi og kunstnerisk/arkitektonisk verdi.
- ⌘ Har lang tidsdybde der det er relevant.
- ⌘ Omfatter samiske eller nasjonale minoriteters kulturminner
- ⌘ Har en sammenheng mellom fartøy og hjemmehavn
- ⌘ Alle områdene vurderes på samme grunnlag uavhengig av allerede vedtatt formelt vern.

Vi presiserer at utvalget er gjort på bakgrunn av eksisterende kunnskap. I kommuner som har laget kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljøer, har vi lagt vekt på disse. Vi har også brukt

Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap, Verneplan for kulturmiljø i Riksantikvarens NBI-register og andre kulturminneregistreringer i valg av kulturmiljøer. Det er ikke foretatt systematiske nyregistreringer av kulturminner i forbindelse med kartleggingsarbeidet.

Manglende kunnskapsgrunnlag

Når det gjelder samiske og nasjonale minoriteters kulturmiljø er vi spesielt oppmerksomme på at kildegrunnlaget er utilstrekkelig. Her er det gjort færre registreringer og mindre forskning enn på majoritetens kulturminner, og utvalget bærer preg av dette. Det vi ikke kjenner til, kan vi ikke velge. Dette må vi ha med oss i videre arbeid med oversikten over nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljøer, kulturlandskap og fartøy, og sørge for å få med i framtidig revidering av denne.

Temalista: Hva er viktig å ha med fra Trøndelags historie?

Ut ifra de viktigste historiske linjene i Trøndelag har vi plukket ut en del tema som oppsummerer hva slags kulturmiljøer som finnes i Trøndelag. Denne temalista har vi brukt for å sikre at vi får med et godt og representativt utvalg i oversikten over nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljøer, kulturlandskap og fartøy i Trøndelag. Temaene er i stikkordsform, og inndelt i ni grupper (i tilfeldig rekkefølge):

Bosetting <ul style="list-style-type: none">• Pionerbosetting fra eldre steinalder• Jordbruksbosetting• Fiskeri- og kystbosetting• Bosetting i utmark• Urban bosetting (omfatter fra middelalder til nyere tid)• Industrialiseringen med utvikling av tettsteder og boligområder• Sosial boligbygging	Forsvar – okkupasjon – militære landskap <ul style="list-style-type: none">• Borger, festninger og forsvarsverk og forsvarsrelaterte objekter før 1945• Okkupasjon 1940-1945• Kald krig 1950-1990
Næringsveier – livberging – industri <ul style="list-style-type: none">• Utmarksnæringer, jakt, fangst• Fiskeri og kystnæring• Skognæring• Jordbruk• Bergverk• Handel• Kraftutbygging og energi• Nyere industri	Folkehelse – rekreasjon – fritid <ul style="list-style-type: none">• Helse-, pleie- og sykehus• Undervisning og forskning• Hotell, overnatting, restauranter• Hytte, feriested, landsted• Kultur, kunst, musikk, sport og idrett• Grønn kulturarv (grøntanlegg)

Tradisjon – tro – religion <ul style="list-style-type: none">• Gravfelt, graver, gravminner• Kirke, bedehus og kirkegårder• Minnesmerker• Bergkunst• Offerplasser og hellige samiske plasser	Fellesskap og demokrati <ul style="list-style-type: none">• Impulser og kulturkontakt (fra forhistorisk tid til i dag)• Nasjonaljubileet 2030 (1000-årsjubileet for hendelsene rundt slaget på Stiklestad)• Utvikling av lov, rett og demokrati• Lagshistorien med samfunnshus og forsamlingshus• Offentlig forvaltning og administrasjon• Fornorskingsprosess
Ferdseil – samferdseil – kommunikasjon <ul style="list-style-type: none">• Kystleia• Veifar før 1700• Regulerte veier 1700-1930• Moderne veier og veielementer eller strukturer etter 1930• Jernbaneanlegg	Kritisk blikk på fortida <ul style="list-style-type: none">• Krigens kulturminner• Barnehjem og institusjoner• Psykiatri• Fattigstell• Fengsel• Annerledeshet, utenforskap og ekskludering• Sammenhenger mellom demokrati, fellesskap og nasjonsbygging
Etnisitet <ul style="list-style-type: none">• Urfolk• Nasjonale minoriteter	

Oversikt over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy i Trøndelag

I arbeidet med oversikten over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy, har vi hentet de fleste fra eksisterende oversikter og lister. Noen nye er plukket ut nå, fordi de representerer noe vi ikke hadde så mange av fra før. Disse er markert med NY i tabellen under. De andre er markert med dokumentet eller listen de er hentet fra, og kan være en eller flere av disse:

- Verdensarv
- Kulturlandskap fredet etter naturmangfoldloven, f.eks. i landskapsvernområder
- Kulturmiljøfredninger etter kulturminneloven §20
- NB-område: Register over nasjonale interesser i by, Riksantikvaren
- Utvalgt kulturlandskap i jordbruket (UKL), Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet, Riksantikvaren, fra 2009
- KULA-område: Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse, Riksantikvaren 2021
- Verneplan for kulturmiljø, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 1995
- Registrering av utvalgte kulturlandskap i Nord-Trøndelag. Sluttrapport for «Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap» for Nord-Trøndelag. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 1996
- Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Sluttrapport for Sør-Trøndelag. 5/96
- Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag. Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 2003 – 2006
- Regional plan for kulturminner 2013 – 2017(21), Sør-Trøndelag fylkeskommune
- Regional delplan for kulturminne og kulturmiljø av regional og nasjonal verdi, Møre og Romsdal
- Liste over verna fartøy i Trøndelag, Riksantikvaren
- Bergkunstreisen i Trøndelag
- Kommunenes kulturminneplaner

Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap

På 1990-tallet registrerte fylkesmannen verdifulle kulturlandskap med botaniske og kulturhistoriske verdier. Registreringene resulterte i en rapport for Sør-Trøndelag og en for Nord-Trøndelag. Landskapene ble delt inn i klasse 1, 2 og 3. I Sør-Trøndelag gjennomførte fylkesmannen et oppfølgingsprosjekt i 2003-2006. Alle områdene er beskrevet og organisert kommunevis [Kulturlandskap i Sør-Trøndelag](#). De øvrige rapportene ligger her [fylkeskommunens nettside](#)

I oversikten i denne planen har vi med noen av områdene i klasse 2 og 3, gjerne områder hvor vi har flere registreringer i tillegg, slik som f.eks. at de også er med i Verneplan for kulturmiljø.

Vi oppfordrer kommunene til å melde fra i høringen om

- Kommunen er enig i utvalget som er med
- Om dere ønsker å ha med alt i klasse 2 i oversikten.

Kommune	Lokalitetsnavn	Registrert tidligere/ Ny	Kort beskrivelse/ Bærende historie
Flatanger	Villa, Halmøya og øyene utenfor	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Leia langs farefulle Folla. Bosatt fra eldre steinalder, fiskevær i jernalder, huler og hellere. Fredet fyrstasjon på Villa. Stor tidsdybde. Kystlynghei.
Flatanger	Utvorda Kystfort	NY- Fotefar mot Nord	Godt bevart kystfort fra andre verdenskrig. Et av elleve kystfort som skulle beskytte Namsos mot alliert invasjon. Fotefar mot Nord prosjekt.
Frosta	Frostating med Logtun	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), UKL	Jordbrukslandskap. Frostatinget avholdes her frem til 1500-tallet. Gravminner fra jernalderen.
Frosta	Tautra kulturmiljø	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Nybygd kloster og klosterruiner fra middelalderen. Cisterniencer. Bosetning fra jernalder og middelalder. Jordbrukslandskap. Stor tidsdybde
Frøya	Titran	Regional plan for kulturminner (STFK)	Fiskevær. Sletringen fyr med landets høyeste tårn, kystbatteri og MA-kirkegård. Over 150 Sefrak-bygninger eldre enn 1900. Husmannsplassen Heia er fredet. Listeført kirke 1912 (1873). Samisk tilstedeværelse på kysten: Her begynner vi å ane konturene av en eldre, sjøsamisk bosetning i Trøndelag.
Frøya	Kulturmiljø Hammarvatnet	Regional plan for kulturminner (STFK)	Intakt pionerlandskap. Boplasser fra eldre steinalder, klassisk lokalitet i norsk arkeologi.
Frøya	Øyrekka, hjemmehavn for "Oskar"	Regional plan for kulturminner (STFK), KULA, fartøy på verneliste	Landskap med en rekke fiskevær. Ekstensivt fiske og marginalt jordbruk med kystlyngheier. Verneverdig fartøy. Halten fyrstasjon fredet. Listeført kirke. Froan fredet etter naturmangfoldloven. Spor etter sjøsamisk aktivitet. Halten, Froan eller hele Øyrekka.
Grong	Gartland og Gløshaugen	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Godt bevart jordbrukslandskap, beiting. Ravinelandskap. Elva Namsen. Gløshaugen kirke fra 1689
Grong	Værem - ringformet tunanlegg og tingsted	Ringformet tunanlegg	Fotefar mot Nord. Cocks Trail. Meget viktig. Storhauger. Enkeltlokalitet? Til monumentlista?
Grong	Parti av Namsen	KULA	Namsen, elva som ferdselsåre og som ressurs for jordbruk, fiske, turisme over lang tid. Storhaugen.

			Aktuell som KULA. Avgrensingen kan gjøres på flere måter. Strekker seg inn i Grong, Høylandet og Namsos.
Heim	Magerøya handelssted	Regional plan for kulturminner (STFK), statlig sikret friluftsområde	Handelssted, distrikssentrum og tollsted. Kulturlandskap med klippfiskberg. Bygninger, hageanlegg, gravrøyser. Dampskipanløp fra 1870.
Heim	Hellandsjøen handelssted	Regional plan for kulturminner (STFK)	Handelssted fra om lag 1900 med blant annet brygge, dampskipskai, våningshus/poståpneri/butikk, eldhus og stabbur.
Heim	Vinjeøra trehusmiljø	Regional plan for kulturminner (STFK)	Trehusmiljø med flere interessante bygninger, naust, kirke, museum mv. Bosetningsspor/gravfelt/krigsminner rundt/ovenfor selve trehusbebyggelsen.
Heim	Eidefoss-området	Regional plan for kulturminner (STFK)	Vannkraft/teknisk kulturminne. Kraftstasjon fra 1921 som leverte strøm til Hemne, meieri, sagbruk, kverner, hvelvbru og demning. Er dette et kulturmiljø eller enkeltbygg? Dette må vi avklare, ta med inntil videre.
Heim	Nygarden (Grøtan)	Regional plan for kulturminner (STFK)	Jernalders gårdsanlegg med synlige hustuffer. Er dette et kulturmiljø eller enkeltanlegg? Dette må vi avklare, ta med inntil videre.
Heim	Otnesbukta	Regional delplan for kulturminne og kulturmiljø av regional og nasjonal verdi (Møre og Romsdal).	Bygnings- og bryggemiljø. Inneholder svalgangsnaust, særegen bygningskategori, kun kjent fra Halså og Aure kommuner.
Hitra	Dolmsundet, Hopsjø	Regional plan for kulturminner (STFK)	Kystkulturlandskap med middelalderkirke, prestegård, gravminner og steinalderboplasser. I kulturlandskapsprosjektet i ST er Dolm en del av området Strøm-Melandsjø; hele Dolmsundet på tidl. reg.plan. Avgrensing uklar. Vurdere å ta ut?
Hitra	Skåren, Skårøya	Regional plan for kulturminner (STFK)	Klyngetun, kulturlandskap, kystmiljø m/naust og sjøhus; særpreget veitrasé Skårøya-Gjøssøya.
Hitra	Kjerringvåg	Regional plan for kulturminner (STFK)	Frittstående noheng fra storsildfiske fra det 20. århundre. Enkeltminne? Ta ut?
Hitra	"Vita" med hjemmehavn	Fartøy, har vernestatus	

Holtålen	Stasjonsmiljø	Regional plan for kulturminner (STFK)	Stasjonsmiljø i sveitserstil. Stilen kom som en følge av Rørosbanen da den sto ferdig i 1870-årene. Vurderes opp mot andre stasjonsmiljø. Ta ut?
Holtålen	Verdensarv/ circumferensen med bl.a. Eidet smeltehytte	Verdensarv	Objekter/miljø som omfattes av verdensarv og Circumferensen, som Muggruva, Eidet smeltehytte, Dragåsen - oppsluttende verdier.
Høylandet	Meidalen bosetningsområde	NY - Foreslått av sametinget	
Høylandet	Hammer	NY	Landbruksområde med gårder, husmannsplass, og overbygd bru, Hammer bru, fra landsverneplanen for Vegmiljø. Ødegårdsanlegg med hustufter, rydningsrøyser. Gravrøyser.
Inderøy	Vinje bruk og Vinjesjøen i Mosvik	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Jordbrukslandskap med storgård, husmannsplasser og dampskipsbrygge. Kirke.
Inderøy	Børgin	KULA	Framveksten av jordbruksområde rundt Borgenfjorden i Inderøy og Steinkjer kommuner. Svært rikt kulturlandskap med stor tidsdybde. Strandsitterstedet Straumen med rester av tidevannskvern, trøndertun, husmannsplasser, tre middelalderkirker, Straumen bru (fredet), Mustrøbrua, Sund folkehøgskole, Sund amtmannsgård, gravminner fra ulike tider særlig jernalder og bronsealder. Foreslått Børgin i KULA. Alternativ inndeling i to områder Roel - Straumen - Sakshaug - Sundnes og Gjorv - Hustad - Toldnes - Mære.
Inderøy	Rostad	Ny - underrepresenterte tema, Verdifulle kulturlandskap	Politisk og sosialhistorie. Rostad gård med hage, allé, jordbruksarealer og rester etter husmannsplasser og dampskipskai. Eid av Ole Richter, statsminister i Stockholm til 1884-1888. Politisk historie fra unionstida, sterke historier. Gravhaug med obelisk i hagen hvor Ole Richter og hans kone er gravlagt. Mausoleum. Richters forlovede Ebba Astrup drev barnehjem fra 1899 for Foreningen til Omstreifervæsenets Modarbeidelse. Rostad er fremdeles institusjon for ungdom.

Inderøy	Kjerknesvågen, hjemmehavn for "Pauline"	Fartøy på verneliste	Jekta Pauline ligger i Kjerknesvågen. Pauline er den siste jekta som er på sjøen. Havn med båtslipper, sjøhus og naust. Aktivt maritimt miljø. Sagbrukshistorie.
Indre Fosen	Rein - Reinskloster	Regional plan for kulturminner (STFK), statlig sikret friluftsområde	Herregård, setegård, med hage, parkanlegg og klosterruin. Hertug Skule Bårdsson opprettet et nonnekloster rundt 1230. Fredet i 2014 etter kulturminneloven. Kirke.
Indre Fosen	Refsnes	Regional plan for kulturminner (STFK)	Variert og godt tilrettelagt kulturmiljø med stor tidsdybde. Steinalderboplasser, steinaldertufter etter runde hus, gravfelt fra jernalderen, og en rekke nyere tids kulturminner bl.a. et rettersted, laksevorp, isdam, bauta m.m.
Indre Fosen	Stadsbygd	Regional plan for kulturminner (STFK)	Jordbrukslandskap med stor tidsdybde. Bergkunst, monumentalhauger, bauta, bosettingsspor, fredet prestegård. Ikke avklart avgrensing.
Indre Fosen	Råkvåg	Regional plan for kulturminner (STFK)	Sildefiske og sildeboomen. Trolig største samling sildebrygger utenom byer i Norge. Hvordan er tilstanden i dag? Regulert til bevaring i kommunal plan.
Indre Fosen	Brettingen - Hysnes - Hasselvika	NY - tema forsvar som er underrepresentert, del av KULA-miljø	Militært landskap - Hysnes trolig best bevart. Nedlagt fort fra perioden 1897 til den kalde krigen, med interessant bygninger/fortifiseringer fra flere tiår, herunder 2. verdenskrig. På Brettingen fort er flere bygninger forskriftsfredet. Aktuell KULA: se Orkland og Agdenes festning med befestninger rundt ytre Trondheimsfjord.
Indre Fosen	Midtbygda	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Sammenhengende jordbrukslandskap fra fjord til seter. Spilt inn i forbindelse med UKL.
Indre Fosen	Frengen, hjemmehavn for "EPO"	Fartøy på verneliste	
Indre Fosen	Kvithylla, hjemmehavn for "Oscarsborg"	Fartøy på verneliste	
Leka	Lekaøya/ Stein/ Solsem/ Skei og Skeisneset	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), KULA	Jordbrukslandskap. Steinalder, hulemalerier i Solsemhula, Herlaugshaugen, Solsemgrenda med rester av klyngetun, kystlynghei og geopark. Hele øya eller dele opp i Skei og Skeisneset, inkl. Sildeguden og Jakobssteinen, tilsvarende UKL området. Samisk

			tilstedeværelse: Sildeguden (Hoven), sjeldent eksempel på kystsamisk og religiøst område. Stein-området på Leka - pionerbosetning eldre steinalder eller Solsemområdet med Solsemhula. Bevaringsområder i kommunens planer.
Leka	Hortavær	Kulturlandskap fredet etter naturmangfoldloven	Fiskevær med jordbruksdrift, slått og beiting. Boliger, naust, sjøhus, fjøs, ishus og skole. Fredet etter naturmangfoldloven, forvaltningsplan.
Levanger	Ytterøya	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Jordbrukslandskap med bergverkshistorie. Kopperutvinning fra 1500-tallet til 1912. Drift av kalkbrudd fram til 1970. Jørstadsjøen dampskipskai. Øvre Bjørvik - Ytterøy Bygdetun.
Levanger	Munkeby - Munkeby klosterruin	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruksområde med klosterruiner fra middelalderen og nytt kloster som er i drift. Gravfelt.
Levanger	Skånes	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruksområde. Skanse trolig anlagt i 1643-45 og var i funksjon til 1747. Vindmølle.
Levanger	Falstad på Ekne	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Barnehjem, fangeleir under krigen. Falstadskogen, fredet rettersted og minnelund. Jordbrukslandskap.
Levanger	Trehusbyen Levanger, hjemmehavn for "Haakon IIV"	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), Kulturmiljøfredet § 20 kml. Fartøy, kan muligens få vernestatus	Bymiljø av nasjonal verdi som viser et godt eksempel på norsk byutviklingshistorie, med hovedvekt på byplanhistorie, kulturhistorie og arkitektur. Fredningen gjelder det sammenhengende lave trehusmiljøet fra perioden fra 1896 frem til murtvangsloven av 1904. Kulturmiljøet viser urbaniseringstendenser fra møtested i vikingtid og middelalder til den planløse 1700-1800-tallsbyen som reguleres i 1846. Levanger er ei lun havn, base for historiske fartøy.
Levanger	Alstadhaug	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Jordbruksområde med middelalderkirke, Olveshaugen på 55 m i diameter, prestegård og amnestue. Trøndertun.
Levanger	Rinnleiret	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), fredet § 22a kulturminneloven.	Forsvarshistorie. Militærleir. Europas best bevarte kavalerileir. Nedlagt i 1995. Forsvarets landsverneplan, forskriftsfredet og regulert til bevaring. Rinnleiret jernbanestasjon. Landsverneplan for statens kartverk: Rinnleiret

			basis er forskriftsfredet. Viktig basislengde brukt i forbindelse med oppmåling av jorden. Basisen ble oppført i 1864.
Levanger	Øvre-Forra	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), fredet som naturreservat	Utmarksressurser. En rekke spor etter utnyttelse av utmarksressursene. Setervoller, slåttemyrer, spor etter gammel bosetting, jakt og fangst, flere jernvinneanlegg. Utgravninger viser at jernvinneanleggene er 1500 og 2000 år gamle, stor "industri" i fjellet. Rikt fugle- og planteliv. Flere sammenfallende verneinteresser.
Lierne	Kvelia	Utvalgt kulturlandskap, Verneplan for kulturmiljø (NTFK), KULA	Fjellbygd med jordbruk og skogbruk. Store utmarksressurser, slåttemyrer. Oppgården som er det største freda anlegget i Nord-Trøndelag med 11 freda bygninger og verneverdig seterområde. Komplette og velbevarte gårds- og setermiljø som har beholdt sine kulturhistoriske, drifts- og vegetasjonsmessige kvaliteter.
Malvik	Mostadmark jernverk	Regional plan for kulturminner (STFK)	Jernverk 1657-1870. Teknisk-industrielt kulturminne. Grunnlagt 1657, i drift til 1870. Tufter og ovnsruin gjenstår. Spor etter kullbrenning i hele området.
Malvik	Kirkemiljø Malvik	Regional plan for kulturminner (STFK)	1850-og eldre. Malvik gamle kirke 1654, erstattet av Malvik kirke (1846), listeført. Verneverdige bygninger, blant annet monumentalt våningshus på Malvik Store som er flyttet og tatt i bruk som kirkestue.
Malvik	Trehusmiljø i Hommelvik	Regional plan for kulturminner (STFK)	1870-1950. Husmannssamfunn, industristed med skipsverft, teglverk, møllebruk mm. Kirke, kirkestue, skole og arbeiderboliger. Sveitserstilpreg på de monumentale bygningene. Hensynssone i kommuneplanen.
Melhus	Lofossen kraftstasjon	Regional plan for kulturminner (STFK)	Kraftstasjon. Bygd i 1914, påbygget i 1931. Det første aggregatet fra 1914/15 er i sin helhet bevart. Museumssamling. Enkeltminne? Usikker vurdering. Må ses opp mot andre kraftstasjonsmiljø i fylket.
Melhus	Medalhusområdet	Regional plan for kulturminner (STFK)	Kulturmiljø nær Melhus sentrum med historie tilbake til forhistorisk tid, knyttet til Asbjørn av Medalhus. I området ligger blant annet flere

			gårder, prestegården med Prestegårdslåna og Melhus kirke.
Melhus	Øye, Klungen, Husby (Skaun)	NY - pga tema og arkeologi	Steinbruddene til bl.a. Nidarosdomen.
Melhus	Foss bergkunstlokalitet	Bergkunstreisen i Trøndelag	Bergkunstlokalitet med over 30 forekomster spredt i grenseområde mellom utmark, gammel innmark og jordbrukslandskap. 4-5 forekomster tilrettelegges i eksisterende kultursti.
Meråker	Kopperå	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Industrisamfunn fra starten på 1900-tallet. Smelteverk. Karbidproduksjon, ferrosilicium. Komplette samfunn med arbeidsplasser, boliger og samfunnsinstitusjoner. Regulert til bevaring.
Meråker	Gilså Lillefjell	NY - Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Gruvemiljø. Ett av 10 viktigste gruvemiljø i gml NT, Verneplan Gilså Lillefjell. Meråker gruver var en rekke kobbergruver drevet under Selbo Kobberverk fra tidlig 1700-tall, bl.a. Gilså og Lillefjell.
Midtre Gauldal	Seterdalene i Budal	Utvalgt kulturlandskap, Regional plan for kulturminner (STFK), KULA, landskapsvernområder	Seterlandskap. Inkluderer Endalen. Budalen, Synnerdalen landskapsvernområder. Seterdrift fra 1600-tallet, flere seter driftes i dag, beite og slåttemråder. Steinalderboplasser, fangstanlegg, jernvinneanlegg, kullmiler, stor tidsdybde og variasjon.
Namsos	Åsneset	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Glassverkshistorie, landbruk. Usikker vurdering: Vurdere om dette er et enkeltminne eller et kulturmiljø/ landskap.
Namsos	Namsos sentrum - Gjenreisningsbyen	Verneplan for kulturmiljø i Nord-Trøndelag, NB-område	Bymiljø. Byplanlegging og gjenreisning etter krigen planlagt i regi av Brente steders regulering (BSR). Godt bevart.
Namsos	Hestvika	KULA	Spør etter sjøsamisk bosetning ved Namdalskysten. Kombinasjonsbruk reindrift, jakt, fiske og utmarksbruk. Helhetlige boplasser i Hestvika og Bjønnheia og i dalføret opp mot Utgangsdalen.
Namsos	Spillum Dampsag og Høvleri	NY - underrepresentert tema. Fredet etter kml. Per 11.06.2021.	På Riksantikvarens liste over nasjonalt viktige tekniske og industrielle kulturminner. Sagbruksmiljø, med dampsag, lagerbygninger, trallebaner og administrasjonsbygninger.

			Representerer industriell utnyttelse av skogressurser fra stort omland, eksport, ferdighusproduksjon mm.
Namsos	Parti av Namsen	KULA	Namsen, elva som ferdselsåre og som ressurs for jordbruk, fiske, turisme over lang tid. Storhaugen. Aktuell som KULA. Avgrensingen kan gjøres på flere måter. Strekker seg inn i Overhalla, Grong og evt. Høylandet.
Namsos	Brakstadøyene	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Måsøya, Nordøya, Skogøya: Tre øyer som henger sammen. Lyngbrenning fram til ca. 1970.
Namsos	Smines	NY – foreslått av kommunen	Jordbrukslandskap ved fjorden, naustrekke, rik på forminner, tilrettelagt fornminnesti som går innom gården Smines.
Namsos	"Straumingen", hjemmehavn Brakstad	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag. Fartøy på verneiste	Kystkultur. Bryggemiljø, hjemmehavn for fartøy på verneiste.
Nams-skogan	Skorovatn gruvemiljø	NY - pga tema og bergverkhistorien	Pbl Hensynssoner. 1 av de 10 viktigste gruveminnene i gamle NT
Nærøy-sund	Borgan	KULA, naturreservat	Setring ved storhavet. Steinalder. Mulig pionerbosetning. Gravrøyser og bronsealder - jernalder - middelalder bosetning.
Nærøy-sund	Sør-Gjæslingen evt med Sørøya og Haraldsøya	Fredet § 20 KML, Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Ei samling øyer, holmer og skjær, ytterst ute i Folda, med det største fiskeværet i fylket. Godt bevart. Bebodd fra steinalder. Freda som kulturmiljø. Område prioritert i Verneplan for kulturminner, anløpshavn for større trad. fartøyer.
Nærøy-sund	Garstad på Mellom-Vikna	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbrukslandskap. Kystlynghei på Svinøya, som kan inngå. Garstad på fastlandet, Svinøya øy. Bra skjøtsel, fylkesmannen har satsset på fjerning av sitkagran.
Nærøy-sund	"Torgunn Kathrine" og "Kaptein Dyre", hjemmehavn Rørvik	Fartøy på verneiste	
Nærøy-sund	Nordøyan fiskevær og fyrstasjon	Fredet §§ 15 og 19 kml, reg til bevaring	Fiskevær, fyrstasjon
Nærøy-sund	Nærøya	Verneplan for kulturmiljø	Kirkeruin, prestegård, martnassundet.
Nærøy-sund	Abelvær, Ramstadøyene, Hesthagen og Kjeksvika	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Fiske, havn og handel. Kjeksvika og Hesthagen i registrert i Verdifulle kulturlandskap i NT, klasse 1 for artsrikt beiteområde med flere sjeldne arter.

Nærøy-sund	Kolvereidmarka	NY - Foreslått av sametinget	Samisk sesongbosetning i tilknytning til norsk grenn. Sesongvis sameksistens med gjensidig nytte.
Nærøy-sund	Salsbruket industristed	NY	Industrisamfunn, tresliperi, samfunnet bygd opp rundt hjørnesteinsbedriften
Oppdal	Klevgardan utvalgte kulturlandskap	Regional plan for kulturminner (STFK), UKL, KULA (utstrekning vil bli som det blir vedtatt i KULA)	Klevgardan-Sliper-Detli-Hulberget-Gravaune: Gamle kulturmarker, en rekke verneverdige gårds-og seteranlegg. Gravaune gård med karakteristisk driftsbygning med kraftige kalkede murer, mansardtak og klokkeårn er fra 1848 og fredet i 1941.
Oppdal	Vangfeltet	NY - pga tema og viktighet internasjonalt	Gravfelt som del av større kulturlandskap. Hulveger og bauta. Inkluderer veifar, opp mot kirka. Samferdselshistorie med stor tidsdybde, tro og tradisjon. Tilrettelagt med kultursti.
Oppdal	Kongeveien over Dovrefjell	KULA, Drivdalen: Regional plan for kulturminner (STFK)	Kongevei, pilegrimsled, kulturlandskap, freda bygninger og stasjonsmiljø. Inkluderer Kongsvold, Vårstigen og sidetraseer, Drivstuaområdet. Samferdsel og historie om utbygging av veier, jernbane og kommunikasjon. Flere generasjoner veier, bruer, stikkrenner, murer, varp, fangstanlegg, funnsted mm. Drivstua har tradisjoner som herberge fra 1200-tallet.
Oppdal	Gjevilvasshytta med omkringliggende seterlandskap	KULA	Stort, helhetlig jordbruksområde, rikt på kulturminner og kulturmiljø. Sårbart kulturlandskap. Svært representativt for jordbruket og seterdrifta i kommunen. Med den fredete Gjevilvasshytta fra 1922, som regnes som landets eldste turisthytte.
Oppdal	Vinstradalen og omkringliggende seterlandskap	Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr (klasse 1)	Vinstradalen: Helhetlig seterdal, gamle kulturmarker, forekomst av spesielle bygninger. Kulturlandskapspris 2017. En av flere særpregede seterdaler i området. Representant for setring som driftsform - som er under stort press.
Oppdal	Vognildsbua med omkringliggende kulturlandskap	Regional plan for kulturminner (STFK) Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr (klasse 1)	Kulturlandskap som forteller om samkvem og ferdse i Oppdalstraktene. Vognild bygningsmiljø: Skysstasjon og landhandel, en rekke bygninger

			representative for Innlandets byggeskikk. Høy grad av autentisitet. Gjennom dagens drift tilgjengeliggjort for allmenheten, blant annet med kafé i lagerbygget.
Oppdal	Fagerhauganlegget	Ny - foreslått av STFK og kommunen	Stort fangstanlegg som strekker seg over bortimot 20 km fra Oppdal sentrum til Ulsberg. Omfanget vitner om nærmest industriell fangst i førindustriell tidsalder.
Orkland	Krogstadøra naustområde	NY - foreslått av kommunen	Noe å satse på opp mot småbåttradisjoner i området?
Orkland	Agdenes festning med befestninger rundt ytre Trondheimsfjord	KULA	Fornminner og ferdsel. Kong Øysteins havn. Fyrstasjon. Strategisk i forhold til innløp til Trondheimsfjorden. Ses i sammenheng med Hysnes, Brettingen og Austeråt fort.
Orkland	Ingdalen kulturlandskap	Regional plan for kulturminner (STFK)	Variert og kupert landskap, mange tradisjonelle og velholdte bygningsmiljøer. Kulturlandskapspris i 2002. Omfatter fra ST regional plan: Anlegg fra om lag 1920, drift fra 1600-tallet. Vannverk, stue, verksted og mølle; kultursti.
Orkland	Jårlandskapet	Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr	Unik landskapsformasjon, finnes bare i Orkland. Dyrt mark på store, flate avsætter et stykke opp i dalsidene. Lokalt benevnt som "jår": Ustjåren, Monsetjåren, Togstadjåren, Kvålsjåren, Fossjåren, Sommervoldjåren, Berbusjåren og Asbølljåren.
Orkland	Orkladalen langs Thamshavnbanen	Regional plan for kulturminner (STFK)	Følge avgrensningen til fredningen. Evt slå sammen til ett større kulturmiljø som også omfatter Nerøraområdet og Løkken verk mm.
Orkland	Nerøra strandsted	Regional plan for kulturminner (STFK)	Hele Nerøraområdet, Strandheim brug mm og thams, ferdighus, arbeiderboliger. Evt slå sammen til ett større kulturmiljø som også omfatter Thamshavnbanen og Løkken verk mm.
Orkland	Vålåskaret setergrend - inkl. kulturlandskap rundt	Fredet etter KML. Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr	Freda setergrend. Med kulturlandskapet rundt, inkl. utmarksminner på Rindalssida - tjæremiler, fangstanlegg, setringsområder. Vil omfatte evt et større område ut over fredningsområdet
Orkland	Løkken sentrum/ Løkken verk	Regional plan for kulturminner (STFK)	Vil omfatte Villastrøk, Brakkan, Gammelgruva, Flotasjon/Vaskeriet,

			Bjørnli Hageby. Evt slå sammen til ett større kulturmiljø som også omfatter Thamshavnbanen og Nerørområdet mm.
Osen	Sørjer kulturlandskap	Regional plan for kulturminner (STFK)	Småskala landbruksbebyggelse, steingjerder og naust i særegent kystlandskap. Kystbygd - grend med mange bygninger bevart fra samme tidsperiode. Svært helhetlig, definert som unikt i fylkessammenheng. 8 bruk, noen i drift, noen fritidsbruk. Steingarder mot utmarka og mellom gårdene. Naustrekke som flott landskapselement bestående av 9 velholdte bygninger.
Osen	Skjervøyen kulturlandskap	Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag	Utgjør et komplett og helhetlig kystgårdsmiljø, med innmark omgitt av lynghei. Rorbuer, brygger, gamle bolighus og uthus. Skjervøyen er representativ for driftsforhold og kulturlandskap på Fosenkysten, men er i motsetning til mange andre øysamfunn fortsatt bebodd.
Overhalla	Parti av Namsen	KULA	Namsen, elva som ferdselsåre og som ressurs for jordbruk, fiske, turisme over lang tid. Storhaugen. Aktuell som KULA. Avgrensingen kan gjøres på flere måter. Strekker seg inn i Grong, Høylandet og Namsos.
Rennebu	Haugen, Nåverdalen, Mellem	Regional plan for kulturminner (STFK)	Kulturmiljø bestående av jernvinneanlegg, kullmiler og dyregraver, ferdselsveg/ pilegrimsled, klopping og bautasteiner. Fredet smelteovn fra 1867 fra Kvikne Kopperverk, som var i drift fra 1629.
Rennebu	Stamnesetran og Leverdalen kulturlandskap	NY - alternativ til tema setring/utmarksminne	Helhetlig og verdifullt seterlandskap med lang historie. Minner fra før og etter setertiden. Godt bevarte og mange restaurerte bygninger
Rindal	Rindal sentrum med kommunehuset	Regional delplan for kulturminne og kulturmiljø av regional og nasjonal verdi (Møre og Romsdal)	Uklar. Er dette et miljø? Dette må vi avklare, ta med inntil videre. Befare for å se hvilke verdier som er bevart.
Rindal	Midtligårder	Ny - foreslått av STFK	Midtligårder går igjen i hele kommunen, der den nåværende hovedvegen går nede i dalen, mens mange av gårdene fremdeles ligger halvveis oppe i lia som regel på nordsida av dalen. Den opprinnelige hovedvegen fra gårdstun til gårdstun er i stor grad bevart.

			<p>Dette forteller om utnyttelse av landskapet i et marginalområde for landbruk med lang vinter og kort vekstsesong, der man må få mest mulig utnyttelse av sollyset. Også relativt smale, langstrakte eiendommer fra dalbunn til fjelltopp – demokratisk eiendomsfordeling, der alle skal ha tilgang til alle ressurser?</p>
Rindal	Svartådalen - Jøldalshytta	NY	<p>Utmarksressurser og friluftsliv. Kullmiler og store sammenhengende fangstanlegg. Seterdal med mange setre. Del av "Trekanten" i Trollheimen.</p>
Røros	Sølandet	Verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag	<p>Et av de største områdene med slåtteområde i regionen og Norge. Skjøttes av VM. Godt dokumentert botanisk og kulturhistorisk.</p>
Røros	Røros bergstad og Circumferensen	Verdensarv, Regional plan for kulturminner (STFK), UKL	<p>Verdensarven, med bufferzoner. Det er vedtatt en egen regional plan for Røros bergstad og circumferensen (Trøndelag og Innlandet fylkeskommuner). Inkluderer Småsetran som er registrert i Verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag.</p>
Røros	"Fæmunden II", Synnervika/ Femunden hjemmehavn	Fartøy på verneplan	
Røyrvik	Gudfjelløya samisk kulturlandskap	Verdifulle kulturlandskap i NT	<p>Samisk tilstedeværelse: Viktig, ikke først og fremst pga. selve offerplassen som kulturminne, men historiene og fordommene som har blitt knyttet til stedet i senere tid.</p>
Røyrvik	Nyvikmoen samiske kulturmiljø	NY - samisk	Grend
Røyrvik	Nedbo i Slåttvika - Båtbygger Lars Bendikens	NY - samisk og maritim	Viktig som en sjelden representant for samisk båtbygging/maritim tradisjon.
Røyrvik	Bukta og Standsvika	Verdifulle kulturlandskap NT	11 dyregraver. To småbruk, samisk bosetting med bl.a. gamle i Strandvika. Engområder. Gjenrodd?
Røyrvik	Johkegaske kulturmiljø	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), KULA	Storsamfunnets kolonisering i sørsamisk område. Samisk kulturmiljø ved Namsvatnet som ble oppdemt. Historisk viktig mtp. påtvungen flytting ved kraftutbygging i etterkrigstida. Stor tidsdybde.
Selbu	Selbustrand	Bergkunstreisen i Trøndelag	Sammenhengen vann - bergkunst - gammelt jordbrukslandskap intakt.

			En mulighet å inkludere rullesteinsstrendene med bergkunsten, eller en sektor fra vannkanten til utmarksgrensa.
Selbu	Kvernfjellet og Høgfjellet kvernsteinsbruddmiljø	KULA	Unikt i fylkessammenheng. Kulturminner knyttet til kvernfjellsdriften, herunder Kvernfjellet og Høgfjellet: Strekker seg fra fjellet øst i Selbu og over mot Meråker. Kvernsteinsbrudd i Store Kvernfjellet og Høgfjellet, med store mengder tufter og enkeltbrudd mv. Området er fredet etter naturmangfoldloven. I kommunen ellers er det flere kulturminner som er knyttet til den store driften.
Skaun	Børsøra	Regional plan for kulturminner (STFK)	Bygningsmiljø med strandsitterstuer og naust. Listeført kirke fra 1857.
Skaun	Lisbetsætra med kulturlandskap rundt setra	NY - Foreslått av kommunen	Gårdsanlegg/seteranlegg/kurhotell med små villaer. Høringsuttalelse fra kommunen til planprogrammet
Skaun	Piene gamle mølle	Regional plan for kulturminner (STFK)	Teknisk-industrielt og andbruksrelatert kulturminne. Markant element i kulturlandskapet; fargesatt av professor ved NTNU Bruno Lindstrøm. Omfatter et industrimiljø med flere bygninger, bygningsmiljøets funksjonelle sammenheng er intakt og speiler et autentisk industrimiljø. Fra 1800-talls industri til nåtid, i drift. Matsilo bygget som resultat av kald krig. Enkeltminne eller del av et miljø?
Skaun	Skjetne	Verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag	Landskap med skogkledde åser, med Skjetnangårdene på rekke og rad, i dalbunnen renner Viggja. Gammel bosetting.
Skaun	Viggja	NY - foreslått av kommunen	Skaun kommune, og fagmiljøet ved Vitenskapsmuseet har de siste to årene skaffet ny kunnskap om Viggja sin plass som en av indre Trondheimsfjordens viktigste handels-, kultur- og kirkesteder i middelalderen.
Snåsa	Gressåmoen fjellgård	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), KULA Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag (Fjellgårdene i Snåsa)	Fjellgårdene som gjennomgående tema for Snåsa. Gjevsjøen, Holden, Gaundalen og Gressåmoen. Operasjon Rype, krigshistorie. Gjevsjøen er den mest aktive, Gressåmoen den mest tilgjengelige. Fjellandbruk, samisk område, handel med Sverige. Noen bebodde, noen ubebodde gårder. Mye dyregraver i området.

			Fangstanlegg, brynebrudd og jernvinne. Ferdseil til Lierne i middelalder. Viktig samisk dimensjon mtp. livsgrunnlaget for fjellgårdene.
Snåsa	Viosen - Snåsa sentrum	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Båtkultur med jordbruksareal og kirke, bygdebyen
Steinkjer	Mære og Toldnes, Hustad i Inderøy	NY - komplekst miljø, underrepresenterte tema	Jordbruksområde med mange kulturminner i et aktivt jordbrukslandskap. Gravhauger og funn. Røyser fra bronsealder. Mære kirke - hov - hall - kirke. Mæresmyra.
Steinkjer	Vaggen	NY - naturmiljø, underrepresentert tema	Godt bevart gård på øy med mange verneverdige bygninger, interessant personhistorie, fredet etter naturmangfoldloven
Steinkjer	Steinkjer, Gjenreisningsbyen	NBI-område	De største verdiene knytter seg til reguleringsplanen utarbeidet av BSR v/ professor Sverre Pedersen og noen enkeltbygninger fra gjenreisningstiden. Funksjonalismens formspråk preger gjenreisnings-arkitekturen. Svært mange av de offentlige bygningene ble tegnet av arkitekt Sverre Olsen, og Samfunnshuset fra 1951 er det beste eksempelet på hans funksjonalistisk arkitektur. Et karakteristisk trekk ved Steinkjers etterkrigsarkitektur er bruken av mineralittpuss.
Steinkjer	Bøla - Bergkunsten ved Bølaelva	Bergkunstreisen i Trøndelag	Bergkunstens ved Bøla: Bølareinen, bjørnen og skiløperen er ikoner i internasjonal bergkunst. For over 5000 år siden lå de i en foss der Bøla rant ut i Snåsafjorden som forbandt Trøndelagskysten med innlandet. Det spesielle fossemiljøet gjorde bildene gjenfinnbare, de bekreftet at den reisende var på rett veg og formidlet for oss ukjente budskap om området de var i og menneskene som bodde der.
Steinkjer	Storhauglandskapet Skei i Sparbu	NY - viktig tema arkeologi	Aktuell KULA. Storhauger over 35m. Stor konsentrasjon av gravminner og funn.
Steinkjer	Egge - Gjevran - Lund	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Kulturlandskap, gravfelt, maktsentrum m.m. Også nevnt i nasjonal sammenheng. Inkluderer Gjevran mot Beitstad. Det tilrettelagte bergkunsthellet Bardal er et internasjonalt kjent bergkunststed med figurer fra både

			den sørlige og nordlige tradisjon. Figurene vi ser her representerer motiver som finnes fra Marokko i sør til Kolahalvøya i nord, fra Skottland i vest til Ural i øst. Bardal er det mest kjente av over 50 bergkunstfelter i Beitstaden.
Steinkjer	By - Helge	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruk og virksomhet rundt elva. By gård, tidligere landbruksskole m.m., stor aktivitet på begge sider av elva. Fremdeles kraftverk og tidligere spinneri, tresliperi og sager. Et felles vaskehus. Byabakken arbeiderboliger, sager, landbruksskole, Helge gravfelt med bautasteiner, hulvei til Vibe.
Steinkjer	Malm gruvesamfunn. "Sjøulk", med hjemmehavn i Malm	NY - foreslått av TRFK. Fartøy, kan muligens få vernestatus	Gruvemiljø. Ett av 10 viktigste gruvemiljø i gamle NT, jerngruve. Magnetitt påvist i 1906, drift fram til 1997. Samfunnet er oppbygd rundt hjørnesteinsbedriften Fosdalen gruver.
Stjørdal	Hegra kulturmiljø	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), Bergkunstreisen.	Bergkunst og bronsefunn på Hegre og Leirfall. Verneplan og aktuell KULA. Var med i diskusjonen som nytt UKL område. Leirfall er en av Nord-Europas største bergkunstlokaliteter med nesten 1200 helleristninger og stort mangfold i motiv og komposisjoner. Leirfall representerer Trøndelags bergkunst fra bronsealderen som sådan. Hegre er en stor bergkunstlokalitet med et av Skandinavias største depotfunn av bronse, det peker ut stjørdalsdalføret som viktig forbindelseslinje til tidens europeiske handelsnettverk.
Stjørdal	Steinvikholmen og Skatval	Ny- foreslått av trfk	Kulturhistoriske og variert jordbrukslandskap. Bergkunst. Gravfunn og gravminner. Vinnan: Ladejarlens gård på Oglo/Aglo
Stjørdal	Stjørdal båthavn, naustrekke	Ny- foreslått av trfk	I tillegg pågående registrering av naust Stjørdal - Skatval, naustrekke på Velvang i Skatval vel stå stor verneverdi?
Stjørdal	Storgårder, normalgården og husmannsplasser	Ny- foreslått av trfk	Storgården Værnes med Trøndelags største fylkeskirke og største kirke på landsbygda i Norge, militære funksjoner. Kongens husebygård og storgårdene Re, By og Mæle med første kommersielle skiferbrudd i Stjørdal. Husmannsgrend i By-

			Berrimarka, normalgården Berri. S og i 1609
Stjørdal	Skiferindustri Skarsjøen - Gederås	Ny- foreslått av trfk	Takskiferindustri av nasjonal betydning 1840-1950. Skarsjøen: Industriell drift med dampkraft, 1 km anleggsveg, skinnegang. Gederås: drift med tradisjonell teknologi, spor etter hoggarskur, organisering av landskapet. Begge områder spektakulære brudd, dagbrudd og nattbrudd, redskapsspor.
Stjørdal	Skiferindustri Kleivvollen	Ny- foreslått av trfk	Takskiferindustri av nasjonal betydning 1840-1950. Kleivvollen: Drift med tradisjonell teknologi, salg til større drivere. Også utstrakt lokal bruk.
Stjørdal	Heingruva slipesteinsbrudd	Ny- foreslått av trfk	Heinbrudd (slipesteinsbrudd) av internasjonal betydning. Heiner eksportert til Ribe og andre sørskandinaviske handelsbyer på 700- og 800-tallet.
Trondheim	Hallsetheimen kulturmiljø, med seminarplassen	Regional plan for kulturminner (STFK)	Bygningsmiljø med flere trebygninger etter det gamle Klæbu seminar, oppført ca 1839-1892, da Klæbu var vertskap for en av landets første lærerskoler. Har vært blindeskole fra 1893, og Klæbu offentlige pleiehjem for psykisk utviklingshemmede fra 1917-1991. Klæbu kommunes tusenårssted - nå næringshage og kunstner-miljø.
Trondheim	Brungmarka/ Eidstuområdet	NY - unikt landskap	Typisk setervoll i skogen. Dype ravinedanninger i landskapet, som er helt spesielt preg for Klæbu. Skaper små landskapsrom
Trondheim	Herregårdslandskapet Lade	Regional plan for kulturminner (STFK), NB-område	Herregårdslandskap og veghistorisk miljø. Bynært skogsbeite. Storslått fredet lystgårdsanlegg fra 1820-tallet på Leangen; musikkhistorisk museum Ringve, Wesselbygningen fredet 1941.
Trondheim	Jugendbebyggelsen i Trondheim	Regional plan for kulturminner (STFK)	Jugendstilen fikk et sterkt fotfeste i Trondheim, med en sterk vekstperiode i annen halvdel av 1800-tallet. Varte ved helt frem til 1. verdenskrig. Registrering i 2012; 384 hus i mur og tre. For 312 hus er arkitekten kjent - 29 ulike arkitekter.
Trondheim	Bryggerekkene i Trondheim (inkl kanalen og Nidelva)	NB!-område	Omfatter rekken av sjøhus ved de to vannstrekke Kanalen og Nidelvas utløp, landets lengste sammenhengende rekke av sjøhus,

			og muligens også de eldste. Bryggene i Kjøpmannsgata spilt inn som kulturmiljø-kandidat. Kanalen: Maritimt kulturmiljø og kulturlandskap. Knutepunkt med jektefart og fjordrutebåter mellom byene og bygdene i Trøndelag. Særlig Vestre Kanalhavn.
Trondheim	Kalvskinnet	NBI-område	Kalvskinnet rommer et stort antall bygninger med til dels svært høy kulturminneverdi. Mest bemerkelsesverdig er i så måte Trondheims eldste institusjonsbygningssmiljø
Trondheim	Sanden og Løkka-området	NBI-område	Sammenhengende trehusmiljø bestående av rundt 300 toetasjes tømrede og panelte bolighus med uthus, overveiende bygget på første halvdel av 1800-tallet
Trondheim	Midtbyen	NBI-område	Midtbyen er et eksempel på en gammel sterk byplan, lagt over en middelalderstruktur som senere har blitt modifisert ved mindre omfattende reguleringsplaner. Cicignons byplan.
Trondheim	Møllenberg	NBI-område	Boligområdet på Møllenberg er et av landets store sammenhengende trehusmiljø. Området ble bygd rett før murtvengen ble innført for området i 1899.
Trondheim	Bakklandet	NBI-område	Bakklandet er et særegent, helhetlig og godt bevart trehusmiljø med datering tilbake til 1700-tallet. Gatestrukturen stammer fra middelalderen. Området er en karakteristisk del av Trondheim sentrum.
Trondheim	Voldsminde	NBI-område	Den enhetlige boligbebyggelsen på Voldsminne er en god representant for funksjonalistisk mellomkrigsbebyggelse i Trondheim.
Trondheim	Øvre Rosenborg	NBI-område	Sammen med firemannsboligene på Lerkendal representerer firemannsboligene på Rosenborg en stedstypisk byggeskikk fra første halvdel av 1900-tallet.
Trondheim	Kronprins Olavs Allé	NBI-område	Området består av enhetlig og godt vedlikeholdt villabebyggelse fra tidlig 1900-tall. Hver enkeltbygning høy arkitektonisk kvalitet.
Trondheim	DORA-området	NBI-område	Dora-anleggene er en enestående fysisk manifestasjon av den tyske

			militære tilstedeværelse i landet i årene 1940-45. Området er et sjelden godt bevart miljø av sin type også i internasjonal sammenheng.
Trondheim	Gløshaugen	NBI-område	Gløshaugen som sete for Norges Tekniske Høiskole siden starten i 1910. Bebyggelsen på Gløshaughøyden som et bilde av universitetet nittenhundredtallets kunnskaps- og teknologiutvikling. Bør justeres til å omfatte Grensen.
Trondheim	Singsaker, øvre og nedre allé	NBI-område	Samlet utgjør enkeltobjektene et svært enhetlig villamiljø fra første halvdel av 1900-tallet. Delområdet består av godt vedlikeholdte trevillaer, med enkelte innslag av bebyggelse i mur, for det meste oppført mellom 1910-1920.
Trondheim	Marinevold (Skitbyen)	NBI-område	Marinevold er et unikt og helhetlig eksempel på boligbygging under 1. verdenskrig. Området har nasjonal interesse både på bakgrunn av dets sosialpolitiske historie, og på bakgrunn av arkitekturen som representeres i området. under 1. verdenskrig. Området har nasjonal interesse både på bakgrunn av dets sosialpolitiske historie, og på bakgrunn av arkitekturen som representeres i området.
Trondheim	Lerkendal	NBI-område	Firemannsboligene på Lerkendal er et helhetlig og godt eksempel på den Trondheimske firemannsboligen som var vanlig i Trondheim første halvdel av 1900-tallet. Området er enestående i sitt slag, og er av nasjonal interesse som bymiljø.
Trondheim	Lademoen	NBI-område	Delområdet består av helhetlig murgårdsbebyggelse oppført i løpet av få år etter murtvang ble innført i 1899. Området dokumenterer både sosialhistorie og arkitekturhistorie i en av Trondhjems historiske arbeiderbydeler.
Trondheim	Kristiansten/Festningsbyen	NBI-område	Festningsmiljøet på Kristiansten. Er sammen med Munkholmen og Skansen, et ytterst betydningsfullt historisk trekk ved Trondheim som sentral festning- og militærby på grensen mellom det nordlige og det sydlige Norge. Cicignon.
Trondheim	Domkirkeområdet	NBI-område	Området omfatter spesielle objekter av høy kulturhistorisk verdi knyttet til landets geistlige historie, og har

			en viktig rolle i de europeiske kirkers pilegrimssteder og pilegrimstradisjoner.
Trondheim	Kolstad/Saupstad (med Huseby og Flatåsen?)	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	"Den hvite by", den største samlede boligutbyggingen i Trondheim, som startet på slutten av 1960-tallet. Epokegjørende ved sin løsning av trafikken.
Trondheim	Ellefsens veg	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	Villaområde, hovedsakelig bygget ut på 1960-tallet; inneholder en unik samling av noen av Trondheims arkitektonisk beste boliger fra etterkrigstiden.
Trondheim	Rotvoll Øvre og Nedre	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	To av de gamle storgårdene øst for byen; begge med delvis velbevarte gårdsanlegg. I tillegg et intakt og godt bevart sinnssykehusanlegg fra 1870-tallet.
Trondheim	Nedre og Øvre Leirfoss kraftstasjoner med omgivelser	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	To godt bevarte kraftanlegg fra elektrisitetens «barndom» i Trondheim (tidlig 1900).
Trondheim	Munkholmen	Fredet § 22a kml	Befestet holme (med bygninger fra 16- til 1800-tallet), også med rester av middelalderklosteranlegg. Cicignons byplan.
Trondheim	Øvre Elvehavn	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	Det andre og viktigste av Midtbyens bryggemiljøer; eldste bygninger som fremdeles står er fra første del av 1700-tallet. Miljøet konstituerer sammen med elveløpet og bryggemiljøet på Bakklandet et av de aller viktigste kulturmiljøene i Trondheim overhodet. Det har også stor nasjonal betydning.
Trondheim	Nedre Elvehavn	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	Skipsverkstedsmiljø fra 1880- og 90-årene; mange av de opprinnelige verkstedbygningene er tatt vare på. I løpet av de siste par tiår transformert til moderne sentrumsmiljø, der de gamle bygningene spiller en viktig rolle.
Trondheim	Persaunet leir	NBI-område	I tillegg til å være den eneste godt bevarte ubåtleieren i Norge, er forlegningsleiren på Persaunet trolig også den best bevarte ubåtleieren i Europa. Dette gjør at området har en u diskutabel nasjonal interesse som byområde. Persaunet kontor- og forlegningsleir er fredet.
Trondheim	Ila - skolemiljø	NBI-område	Skolemiljø i Ila med en enestående samling av skoler, som dekker utviklingen fra slutten av 1700-tallet og frem til i dag.

Trondheim	Bymarka i Trondheim	NY - unikt at bevart takmark, kulturlandskap, underrepresentert tema	Bymarka og historisk bruk, med arkeologiske spor, som takmark, markagårdene (eks. Lavollen - Tunga - Tempervollen, Elset - Onsøyhaugen, Sørem) og friluftsliv.
Trondheim	Jødisk kulturmiljø - spesifiseres i samråd med Jødisk museum	NY - underrepresentert, nasjonale minoritet	To mulige tilnærminger til jødisk kulturmiljø: Geografisk eller tematisk.
Trondheim	Trondheim havn, hjemnehavn for mange fartøy	Fartøy på verneliste	Hjemnehavn for: Stoksundferja, Sørhavn, Hansteen, Tampen I, Trygg, mulig Holger Stjern.
Tydal	Skarpdalen - Essand	KULA	Fjellets ressurser, samisk bruk fra fangstbasert reindrift til tamreinnomadisme med melkebruk til dagens ekstensive drift. Vannkraftreguleringer.
Tydal	Brekka bygdetun og omliggende jordbrukslandskap	NY - foreslått av kommunen	Eldre bygdetun med 11 bygninger, står i sammenheng med eldre jordbrukslandskap vurdert av fylkesmannen i 2006.
Tydal	Kistafoss kraftstasjon	NY - foreslått av kommunen	Kraftstasjonsbygning og nyere/moderne demning i elva, med deler av elveløpet fortelles kraftindustri over tid. Enkeltminne eller kulturmiljø?
Verdal	Stiklestad	Verneplan for kulturmiljø (NTFK)	Jordbrukslandskap med monumentale gravminner, haug, Hallem og Heggstad. Middelalderkirke. Slaget på Stiklestad, nasjonalt minnested
Verdal	Inndalen	Verneplan for kulturmiljø (NTFK), Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Ferdsl og forsvarshistorie. Handelsforbindelser tilbake til vikingtiden, Olav Haraldson, Armfelt, mange vegminner som tollstasjon, vegvokterbolig, minnesteiner, Kong Karl Johans veg mm. Olavskjelda i Sul. Sul er registret som Verdifullt kulturlandskap i NT.
Ørland	Austrått og landskapet rundt	Utvalgt kulturlandskap UKL, Regional plan for kulturminner (STFK), KULA	Fortelling om stormenn og herregårder med føydal struktur; forsvarsmakt, makt over ressurser, territorialhevdelse. Kontroll på innseilingen i rike jordbruksbygder med fiskekulturen under. Mange lag med historier i ulike epoker fra jernalder, 1800-tallet, Austrått fort fra 2. verdenskrig som eksempler, med den folkelige kulturen som fulgte. Jordbrukslandskap rundt Austråttborgen, stor tidsdybde. Guriannastua. Borgen er automatisk fredet.

Ørland	Sjøgata og Uthaug (i Rød støysone)	Regional plan for kulturminner (STFK)	Uthaugsgården og Sjøgata: Rekke med trehus i kystlandskap.
Ørland	Vallersund handelssted	Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr (klasse 2)	Handelssted med fredet bygningsmiljø, omkringliggende landskap, anløp og gjennomseilingshavn.
Ørland	Valseidet og Koet	Regional plan for kulturminner (STFK), aktuell for KULA	De dødes landskap. På Valseidet monumentale gravrøyser og steinsettinger fra e. jernalder, ellers spekket med gravminner langs fjorden. Drageid med ferdsel helt fra bronsealder. Kystlynghei og jordbruksareal i urørte omgivelser.
Ørland	Tarva	Regional plan for kulturminner (STFK), UKL	Et av Europas best bevarte kystfort fra 2. verdenskrig, spesielt helhetlig beitet kystlyngheilandskap. Både biologiske verdier (kystlynghei og annen gammel kulturmark), krigsminner og arkeologiske verdier
Åfjord	Allmenningsværet med alle øyene	Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr (klasse 1)	Kulturlandskap med også samisk tilstedeværelse. Svært godt bevart kystlandskap, med stor tidsdybde. Jordbruk, fiske, kystlynghei. Den samiske dimensjonen er i all hovedsak redusert til "utkantsamisk" bosetning på 1800-tallet. Samer utenfor reindriften som livberget seg i grensen mellom det norske og samiske samfunnet.
Åfjord	Utro, Eian, Nordstian og Grønningen	NY - viktig arkeologisk	Kystkulturlandskap med smågårdsmiljø, velholdt naustrekke, lyngheier, helhetlig og variert landskap. Tur- og badeområde.
Åfjord	Kulturmiljø Drageid	Regional plan for kulturminner (STFK)	Eldre jernalder

Oversikt over tilskuddsordninger

Vi samler en oversikt over tilskuddsordning som på ulike vis bidrar til vern og utvikling av kulturmiljø, dvs. kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap. Ordningene kan ha ulik inngang og på ulikt vis bidra til utviklingen av et område, men likevel bidra til at et mangfold av godt bevarte kulturmiljø i Trøndelag. **Det vil si at ordningen ikke trenger å være direkte rettet mot kulturmiljø, men f.eks. formidling, bevaring av naturmangfold, landbruksutvikling osv.**

Trøndelag fylkeskommune	
Gir til	Trøndelag fylkeskommune har en rekke tilskuddsordninger til kulturminner, friluftsliv, folkehelse med mer.
Søknadsfrist	Ulike frister – se lenke under
Link nettside	Tilskudd, priser og stipend - Trøndelag fylkeskommune (trondelagfylke.no)
Kulturminnefondet	
Hva er	Kulturminnefondet er en statlig tilskuddsordning og et lavterskeltilbud for private eiere av verneverdige kulturminner.
Gir til	<ul style="list-style-type: none">Faste kulturminner slik som hus og anlegg, hager og parker, faste kulturminner i kulturlandskapFartøy og rullende kulturminnerSikringstiltak, fagseminar og formidling Temaene kan variere fra år til år.
Søknadsfrist	Fortløpende
Link nettside	https://kulturminnefondet.no/
Stiftelsen UNI	
Hva er	Stiftelsen UNI er en stiftelse med ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern. Stiftelsens bidrag skal være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner
Gir til	<ul style="list-style-type: none">Vern av bygninger, fartøyer, anlegg og lignende
Søknadsfrist	Fortløpende
Link nettside	http://www.stiftelsen-uni.no/

Norsk kulturarv	
Hva er	Stiftelsen Norsk Kulturarv (SNK) vart oppretta i 1993 av Oppland fylkeskommune og har 29 innskytarar av eigenkapital, hovudsakleg frå offentleg sektor. Norsk Kulturarvs visjon er "Vern gjennom bruk". Utvikling av nye næringar gjennom bruk av kulturarv-verdiar er ein vesentleg del av Norsk Kulturarvs arbeid.
Gir til	«Ta et tak» er en aksjon som retter seg mot våningshus og driftsbygninger. Dette kan være verneverdig bebyggelse i byer og tettsteder eller bolighus i tilknytning til landbruk, fiske, reindrift eller jakt. Rydd et kulturminne tilbyr skoler, barnehager og idrettslag stipend på kr 4.000 for å rydde og gjøre det tilgjengelig omkring et kulturminne i sitt nærmiljø. Formålet er at dette skal bygge bevissthet om lokale kulturminner og gjøre barn og unge stolte over sitt nærmiljø. Digitalt søknadskjema.
Søknadsfrist	Forløpende
Link nettside	Forside Norsk Kulturarv
Statsforvalteren i Trøndelag	
Hva er	Ordningene omfatter områdene naturforvaltning, friluftsliv, forurensning, kulturmiljø, klima m.m.
Gir til	<ul style="list-style-type: none">• Tiltak i kulturlandskapsområder registrert som verdifulle kulturlandskap<ul style="list-style-type: none">◦ Tilskuddsordning for å ivareta kulturlandskap som inngår i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap.• Tiltak for trua naturtyper<ul style="list-style-type: none">◦ Tilskuddsordning for å ivareta trua naturtyper og utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.• Flere andre ordninger: ELEKTRONISK SØKNADSSENTER
Søknadsfrist	15. januar
Link nettside	https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/
Kulturrådet	
Hva er	Kulturrådet gir tilskudd til kunst og kultur over hele landet, er en pådriver for nye kunst- og kulturprosjekter, driver utviklingsarbeid og er rådgiver for staten i kulturspørsmål. Norsk kulturfond skal styrke samtidens kunst- og kulturuttrykk, bevare, dokumentere og formidle kulturarv og gjøre kunst og kultur tilgjengelig for flest mulig
Gir til	Prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge. I tillegg til de frie prosjektmidlene, gir Kulturrådet driftsstøtte til landsdekkende organisasjoner med viktige funksjoner for lokalt, regionalt og nasjonalt forankret arbeid med kulturvern.

	<p>Målgruppen for de frie prosjektmidlene speiler en stor aktørbredde der både frivillige lag og organisasjoner, museer, arkiv, kommuner, fylkeskommuner, dokumentarfilmskapere og forlag er representert. Prosjektene viser en betydelig variasjon i spennet mellom bevaring og fysisk sikring av kulturarv, via dokumentasjon og innsamling, til formidling i form av f.eks. utstillinger, faglitteratur og dokumentarfilm.</p> <p>Prosjektmidlene retter seg i hovedsak mot det frivillige kulturvernet. En stor del av støtten går til dokumentasjon og formidling. Det gis også støtte til bevaring og fysisk sikring av spesielt utsatt materiale, slik som fotografi og lydopptak. En viktig oppgave for å styrke kulturvernet som helhet, er også å stimulere til samhandling mellom institusjonene og et sammensatt landskap av andre aktører.</p> <ul style="list-style-type: none">• Faglitteratur kulturvern• Prosjektstøtte kulturvern• Prosjektstøtte nasjonale minoriteter• M.fl.
Søknadsfrist	Avhengig av ordning – se nettside
Link	Tilskuddsordninger - kulturradet.no
	Sametinget
Hva er	Forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner.
Gir til	<ul style="list-style-type: none">• Samisk kulturminnevern• Freda samiske bygninger, kulturminner og kulturmiljøer• Samisk fartøyvern
Søknadsfrist	1. november (freda + fartøy) og 15. februar
Link nettside	Kulturminne- og bygningsvern - Sametinget
	Flere aktuelle ordninger settes inn her